

Art. 96b. [Zawiadomienie o możliwości przeprowadzenia mediacji]

§ 1. Organ administracji publicznej, z urzędu lub na wniosek strony, zawiadamia stronę oraz organ, o którym mowa w art. 106 § 1, w przypadku gdy ten organ nie zajął stanowiska, o możliwości przeprowadzenia mediacji.

§ 2. We wniosku strona może wskazać mediatora.

§ 3. W zawiadomieniu o możliwości przeprowadzenia mediacji organ administracji publicznej zwraca się do stron o:

- 1) wyrażenie zgody na przeprowadzenie mediacji,
- 2) wybranie mediatora

– w terminie czternastu dni od dnia doręczenia zawiadomienia.

§ 4. Zawiadomienie o możliwości przeprowadzenia mediacji zawiera pouczenie o zasadach prowadzenia mediacji oraz ponoszenia jej kosztów.

Powiązania z innymi przepisami:

- art. 3 § 2 pkt 9 PrPostAdm,
- art. 13, 63 § 2–3 KPA.

I. Charakter prawny zawiadomienia o możliwości przeprowadzenia mediacji

1. Zawiadomienia są pismami informacyjnymi wydawanymi w toku postępowania administracyjnego przez organ administracji publicznej w przypadkach wskazanych w przepisach KPA lub innych przepisach procesowych. Ich sensem jest poinformowanie adresata, zazwyczaj strony postępowania, o powstaniu określonych okoliczności faktycznych lub prawnych, które są istotne z punktu widzenia jego uprawnień procesowych. Taki charakter ma zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego z urzędu (art. 61 § 4 KPA) czy o prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań (art. 10 § 2 KPA).

Zawiadomienia można zaliczyć do czynności faktycznych, które nie rozstrzygają o uprawnieniach lub obowiązkach swoich adresatów. Istnieją one bowiem niezależnie od tego, czy zawiadomienie zostało do nich skierowane. Z tych przyczyn pisma te nie podlegają weryfikacji w administracyjnym toku instancji ani przed sądem administracyjnym. W świetle komentowanego przepisu zawiadomienie o możliwości przeprowadzenia mediacji nie odpowiada w pełni przedstawionej charakterystyce prawnej zawiadomienia. Warto bowiem zwrócić uwagę, że jego funkcja nie sprowadza się jedynie do poinformowania o możliwości przeprowadzenia mediacji w danej sprawie, ale obejmuje również rozstrzygnięcie o uprawnieniu adresata tego pisma do wzięcia w niej udziału. Nieskierowanie przez organ zawiadomienia, o którym mowa w art. 96b § 1, 3–4 KPA, wyłącza bowiem możliwość przeprowadzenia mediacji w danym postępowaniu, nawet

wówczas, gdy wniosek w tym zakresie złożyła strona. Organ w każdej sprawie z urzędu lub na wniosek strony bada dopuszczalność przeprowadzenia mediacji oraz – w przypadku, gdy sam mógłby być jej uczestnikiem – ocenia celowość swojego udziału w niej, a w rezultacie – albo kieruje zawiadomienie o możliwości przeprowadzenia mediacji, albo nie podejmuje w tym zakresie dalszych działań.

Zawiadomienie o możliwości przeprowadzenia mediacji jest wydawane w każdym przypadku prowadzenia postępowania mediacyjnego i stanowi jego niezbędny warunek. Nie jest bowiem dopuszczalne prowadzenie mediacji w postępowaniu administracyjnym bez uprzedniego wydania wspomnianego zawiadomienia. Odnosi się to zarówno do przypadku, w którym mediacja prowadzona jest między organem i stroną, jak i do przypadku, w którym jest ona prowadzona między samymi stronami. Rozwiązanie to odpowiada charakterowi mediacji w postępowaniu administracyjnym. Jest ona bowiem prowadzona przez mediatora niepowiązanego z organem, ale w trakcie postępowania, które się przed nim toczy i którego jest on dysponentem. W tym sensie zawiadomienie to nie jest jedynie czynnością faktyczną o walorze informacyjnym, ale także aktem administracyjnym procesowym, który odpowiada doktrynalnej charakterystyce postanowienia. Zawiera ono bowiem rozstrzygnięcie o uprawnieniach procesowych stron, które wywiera skutek wyłącznie w ramach postępowania w konkretnej sprawie.

Zawiadomienie takie nie podlega kontroli instancyjnej ani sądownoadministracyjnej. Z powodu swojego wyłącznie procesowego charakteru nie może być bowiem kwalifikowane jako inny akt lub czynność, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 PrPostAdm. Rozważyć jednak można dopuszczalność zaskarżenia do sądu administracyjnego bezczynności lub przewlekłości w wydaniu takiego zawiadomienia na podstawie art. 3 § 2 pkt 9 PrPostAdm, w szczególności w przypadku, gdy wniosek o przeprowadzenie mediacji złożyła strona, a mediacja ta miałaby być przeprowadzona nie z udziałem organu, ale innych stron. Warto bowiem zwrócić uwagę, że w takim przypadku zawiadomienie to rozstrzyga o procesowym uprawnieniu strony do zainicjowania mediacji. W konsekwencji więc czynność ta mieści się w wyodrębnionej przez przywołany przepis kategorii innych niż określone w art. 3 § 2 pkt 1–3 PrPostAdm aktów lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczących uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa podjętych w ramach postępowania administracyjnego określonego w KPA. Podkreślenia jednak wymaga, że z obowiązujących przepisów nie wynika termin, w którym należy wystosować zawiadomienie o możliwości przeprowadzenia mediacji. *De lege ferenda* wypada postulować jego wprowadzenie, w szczególności w odniesieniu do przypadków, gdy strona składa wniosek o mediację.

II. Wniosek strony o przeprowadzenie mediacji

2. Każda ze stron uprawniona jest do złożenia wniosku o przeprowadzenie mediacji. Powinien on być skierowany do organu administracji publicznej, który jest właściwy do załatwienia sprawy przez wydanie decyzji, i odpowiadać ogólnym wymogom podania w postępowaniu administracyjnym (art. 63 § 2–3 KPA). We wniosku więc oprócz imienia i nazwiska (nazwy), adresu strony oraz podpisu osoby składającej taki wniosek, należy

wskazać, że strona proponuje przeprowadzenie mediacji w sprawie oraz określić, czy powinien w niej wziąć udział organ i strona (strony) czy jedynie same strony. We wniosku można również podać mediatora. Żądanie przeprowadzenia mediacji nie jest wiążące dla organu. Oznacza to, że jego skierowanie nie skutkuje powstaniem obowiązku wydania zawiadomienia o możliwości przeprowadzenia mediacji. Każdorazowo organ musi bowiem ocenić, czy jej zastosowanie w konkretnej sprawie jest dopuszczalne, a dodatkowo – w przypadku, gdy sam miałby wziąć udział w mediacji – jego celowość.

Jedyną formą rozpatrzenia wniosku o przeprowadzenie mediacji jest wydanie zawiadomienia. Obowiązujące przepisy nie przewidują bowiem wydawania jakiegokolwiek aktu w przypadku, w którym organ dojdzie do przekonania, że przeprowadzenie mediacji w danej sprawie jest niedopuszczalne lub nie będzie zainteresowany udziałem w niej w charakterze uczestnika. W takiej sytuacji można postulować jedynie, by organ poinformował stronę, że w sprawie nie zostanie przeprowadzona mediacja.

III. Krąg podmiotów, do których adresowane jest zawiadomienie o możliwości przeprowadzenia mediacji

3. Zawiadomienie o możliwości przeprowadzenia mediacji powinno zostać skierowane do wszystkich stron, w tym strony, która złożyła wniosek w tym zakresie, oraz do organu współdziałającego (art. 106 § 1 KPA), o ile nie zajął on jeszcze stanowiska (nie wyraził opinii lub zgody).

IV. Treść zawiadomienia o możliwości przeprowadzenia mediacji

4. W zawiadomieniu o możliwości przeprowadzenia mediacji należy zawrzeć:

- 1) ogólne elementy pisma w postępowaniu administracyjnym (oznaczenie organu, data wydania, oznaczenie adresata, podpis osoby upoważnionej do wydania pisma wraz z podaniem jej imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego),
- 2) elementy szczególne, właściwe wyłącznie dla zawiadomienia, wskazane w art. 96b § 3–4 KPA (informacja o możliwości przeprowadzenia mediacji, prośba o wyrażenie zgody na przeprowadzenie mediacji, prośba o wybór mediatora, pouczenie o zasadach prowadzenia mediacji oraz ponoszenia jej kosztów).

Zawiadomienie o możliwości przeprowadzenia mediacji powinno mieć konkretny i szczegółowy charakter. Należy w nim więc wskazać, w jakiej sprawie i między jakimi podmiotami dopuszczalne jest postępowanie mediacyjne, wyjaśnienie, że warunkiem jego przeprowadzenia jest udzielenie zgody wraz z określeniem formy, w jakiej należy ją wyrazić, oraz informację o potrzebie i sposobie wyboru mediatora. **Pouczenie o zasadach prowadzenia mediacji powinno obejmować omówienie wynikających z przepisów prawa jej celów i możliwych konsekwencji, a także wyjaśnić, że ma ona dobrowolny, bezstronny, poufny oraz odformalizowany charakter. W pouczeniu o zasadach ponoszenia kosztów mediacji wskazać należy natomiast, jakie elementy składają się na koszty mediacji, kto, w jakich przypadkach i w jakiej wysokości**

powinien je pokryć oraz z jaką chwilą powstaje obowiązek ich zapłaty. Pouczenia te nie powinny obejmować bezpośredniego przytoczenia przepisów rozdziału 5a KPA, ale ich omówienie w sposób zrozumiały dla przeciętnego adresata takiego pisma. W świetle zasady ogólnej polubownego załatwiania spraw spornych (art. 13 KPA) organ powinien bowiem zachęcać strony do wzięcia udziału w mediacji. Jak można zaś sądzić, ograniczenie się w zawiadomieniu do przywołania przepisów prawa może spowodować, że treść tego pisma zostanie uznana za niezrozumiałą i nie spowoduje osiągnięcia celu przewidzianego tą zasadą ogólną.

→ **Zob. wzór Nr 1. Wniosek o przeprowadzenie mediacji (część VI, s. 151)**

→ **Zob. wzór Nr 2. Zawiadomienie o możliwości przeprowadzenia mediacji (część VI, s. 152)**

Art. 96c. [Skutki niewyrażenia zgody]

Mediacji nie przeprowadza się w przypadku niewyrażenia zgody na przeprowadzenie mediacji w terminie, o którym mowa w art. 96b § 3.

Powiązania z innymi przepisami:

- art. 14 § 1, art. 63 § 1–3, art. 96b § 3 KPA.

I. Skutek upływu terminu do wyrażenia zgody na przeprowadzenie mediacji

1. Zgodnie z art. 96b § 3 KPA strony, do których skierowano zawiadomienie o możliwości przeprowadzenia mediacji, mają czternaście dni od dnia doręczenia tego pisma na wyrażenie na to zgody. Niezbędne jest przy tym, by w tym czasie czynności tej dokonały wszystkie strony. Po upływie wspomnianego terminu tracą one to uprawnienie, a postępowanie mediacyjne w konkretnej sprawie staje się niedopuszczalne.

Przykład

W prowadzonym przez Ministra Sprawiedliwości postępowaniu w sprawie powołania notariusza stronami są: A.B., kandydat na notariusza oraz Rada Izby Notarialnej w P. Minister Sprawiedliwości z urzędu zawiadomił obie strony o możliwości przeprowadzenia mediacji. Pisma doręczono im odpowiednio w terminie: 1.3.2018 r. oraz 3.3.2018 r. Kandydat na notariusza, A.B., wyraził zgodę w piśmie przesłanym do Ministra Sprawiedliwości 9.3.2018 r., natomiast Rada Izby Notarialnej w P. – 22.3.2018 r. Przeprowadzenie mediacji w tej sprawie jest niedopuszczalne, ponieważ Rada Izby Notarialnej w P. wyraziła na to zgodę po upływie czternastu dni od doręczenia jej zawiadomienia. Wymóg dochowania terminu do dokonania tej czynności odnosi się bowiem do wszystkich stron.

II. Forma wyrażenia zgody na przeprowadzenie mediacji

2. Komentowany przepis nie określa, w jakiej formie należy wyrazić zgodę na przeprowadzenie mediacji. Biorąc jednak pod uwagę zasadę ogólną pisemności postępowania (art. 14 § 1 KPA) i charakter zgody jako oświadczenia woli, należy przyjąć, że powinna ona być wyrażona w sposób odpowiadający ogólnym wymogom podania w postępowaniu administracyjnym (art. 63 § 1–3 KPA).

III. Przywrócenie terminu do wyrażenia zgody na przeprowadzenie mediacji

3. Wyrażenie zgody na przeprowadzenie mediacji ma charakter czynności procesowej. Wywiera ono skutki prawne wyłącznie w ramach danego postępowania i nie oddziałuje na sferę uprawnień materialnych stron. Termin do jej dokonania ma więc charakter terminu procesowego. Oznacza to w szczególności, że możliwe jest jego przywrócenie w przypadku, gdy strona uprawdopodobni, że uchybienie terminowi nastąpiło bez jej winy (art. 58 § 1 KPA).

Art. 96d. [Postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji]

§ 1. Jeżeli uczestnicy mediacji wyrazili zgodę na przeprowadzenie mediacji, organ administracji publicznej wydaje postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji. Postanowienie doręcza się stronom oraz organowi, o którym mowa w art. 106 § 1.

§ 2. W postanowieniu o skierowaniu sprawy do mediacji wskazuje się mediatora wybranego przez uczestników mediacji, a jeżeli uczestnicy mediacji nie wybrali mediatora, wskazuje się mediatora wybranego przez organ administracji publicznej, posiadającego odpowiednią wiedzę i umiejętności w zakresie prowadzenia mediacji w sprawach danego rodzaju.

Powiązania z innymi przepisami:

- art. 3 § 2 pkt 9 PrPostAdm.

I. Skutki wyrażenia zgody na przeprowadzenie mediacji

1. Wyrażenie w terminie przez wszystkich uczestników mediacji zgody na jej przeprowadzenie skutkuje powstaniem po stronie organu administracji publicznej, który prowadzi postępowanie, obowiązku wydania postanowienia o skierowaniu sprawy do mediacji. Komentowany przepis nie wskazuje terminu, w jakim należy podjąć to rozstrzygnięcie. Wydaje się jednak, że – zgodnie z zasadą szybkości postępowania (art. 12 § 1 KPA) – powinno to nastąpić możliwie najszybciej, biorąc z jednej strony pod uwagę

wymogi prawidłowej organizacji pracy organu, a z drugiej – czas niezbędny do wydania wspomnianego aktu.

De lege ferenda należy postulować wprowadzenie w KPA terminu na podjęcie tego rozstrzygnięcia. Bezczynność lub przewlekłość w wydaniu postanowienia o skierowaniu sprawy do mediacji może być zwalczana przez strony postępowania, do których jest ono adresowane, w drodze skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego wniesionej na podstawie art. 3 § 2 pkt 9 PrPostAdm. Nie budzi bowiem wątpliwości, że postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji mieści się w wyróżnionej przez przywołany przepis kategorii innych niż określone w art. 3 § 2 pkt 1–3 PrPostAdm aktów lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczących uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa podjętych w ramach postępowania administracyjnego określonego w KPA.

II. Postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji

2. Postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji jest typowym rozstrzygnięciem procesowym, które wywiera wyłącznie skutki w ramach danego postępowania. Jego sens sprowadza się bowiem do ustalenia sposobu, w jaki w danej sprawie będzie ono się dalej toczyło. Konsekwencją wydania tego postanowienia jest z jednej strony obowiązek odroczenia przez organ prowadzący postępowanie terminu jego zakończenia (art. 96e § 1 KPA), z drugiej natomiast – podjęcia przez mediatora działań zmierzających do skutecznego przeprowadzenia mediacji. Na postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji nie przysługuje zażalenie ani skarga do sądu administracyjnego. Z tego powodu nie musi ono zawierać uzasadnienia (art. 124 § 2 KPA). Postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji może być wydane w jednym piśmie z postanowieniem o skierowaniu sprawy do mediacji (art. 96e § 1 KPA). Rozstrzygnięcia te powinny być bowiem podjęte jednocześnie.

III. Wybór mediatora przez organ

3. W postanowieniu o skierowaniu sprawy do mediacji organ prowadzący postępowanie określa mediatora. Albo jest to osoba wskazana wspólnie przez wszystkich uczestników mediacji, albo – w przypadku, w którym jej nie wyłoniono bądź nie wyraziła ona zgody na podjęcie się tej funkcji – osoba wybrana przez organ administracji publicznej prowadzący postępowanie. W każdym przypadku przed wydaniem postanowienia o skierowaniu sprawy do mediacji organ powinien pozyskać zgodę osoby, która ma przeprowadzić mediację. Postanowienie to rodzi bowiem po jej stronie obowiązek podjęcia stosownych działań w tym zakresie i stanowi niezbędny warunek powstania roszczenia cywilnoprawnego o wynagrodzenie. W świetle komentowanego przepisu zgodny wybór mediatora przez uczestników mediacji jest wiążący dla organu, pod warunkiem, że wskazana osoba go potwierdzi. Natomiast w pozostałych przypadkach wybór mediatora pozostawiono uznaniu organu, określając przy tym jedynie kierunkowe kryteria, którymi powinien

się on kierować w tym zakresie. Zgodnie z art. 96d § 2 KPA są to: wiedza i umiejętności w zakresie prowadzenia mediacji w sprawach danego rodzaju. Oznacza to, że organ, dokonując wyboru mediatora, powinien wskazać taką osobę, która z jednej strony dysponuje niezbędną wiedzą dotyczącą kategorii spraw administracyjnych, do których należy sprawa rozstrzygana w danym postępowaniu, z drugiej natomiast – doświadczeniem w prowadzeniu mediacji w takich sprawach. Biorąc jednak pod uwagę daleko idące zróżnicowanie spraw administracyjnych, można sądzić, że znalezienie mediatorów odpowiadających w pełni tym kryteriom będzie w praktyce powodowało pewne trudności.

→ **Zob. wzór Nr 3. Postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji (część VI, s. 153)**

Art. 96e. [Postanowienie o zakończeniu mediacji]

§ 1. Organ administracji publicznej, kierując sprawę do mediacji, odracza rozpatrzenie sprawy na okres do dwóch miesięcy.

§ 2. Na zgodny wniosek uczestników mediacji lub z innych ważnych powodów termin określony w § 1 może zostać przedłużony, nie dłużej jednak niż o miesiąc.

§ 3. W przypadku nieosiągnięcia celów mediacji określonych w art. 96a § 3 w terminie, o którym mowa w § 1 albo 2, organ administracji publicznej wydaje postanowienie o zakończeniu mediacji i załatwia sprawę.

Powiązania z innymi przepisami:

- art. 96a § 3 KPA.

I. Mediacja a zasada szybkości i prostoty postępowania

1. Komentowany przepis dopuszcza możliwość przedłużenia terminu załatwienia sprawy w związku ze skierowaniem jej do mediacji. W tym sensie rozstrzyga on konflikt między zasadą ogólną szybkości postępowania (art. 12 § 1 KPA) a zasadą polubownego załatwiania spraw spornych (art. 13 KPA) na korzyść tej drugiej. Rozwiązanie to jest jednak niezbędne, ponieważ właściwa organizacja i skuteczne przeprowadzenie mediacji wymagają odpowiedniego nakładu czasu, większego aniżeli w przypadku spraw załatwianych innymi niż polubowne środkami. Nie ogranicza ono przy tym prawa strony do rozpatrzenia jej sprawy we właściwym, rozsądnym terminie, ponieważ każdorazowo skierowanie sprawy do mediacji odbywa się za zgodą strony.

II. Odroczenie rozpatrzenia sprawy

2. Odroczenie rozpatrzenia sprawy w związku ze skierowaniem jej do mediacji prowadzi się do zawieszenia biegu ustawowego (lub uprzednio wyznaczonego przez organ)

terminu załatwienia sprawy na ustalony z góry czas prowadzenia postępowania mediacyjnego. W ten sposób odroczenie rozpatrzenia sprawy wiąże się z określeniem nowego terminu jej załatwienia. Zgodnie bowiem z art. 35 § 5 KPA do tego terminu nie wlicza się okresu trwania mediacji. Oznacza to w szczególności, że odroczenie rozpatrzenia sprawy w związku ze skierowaniem do mediacji nie spowoduje, iż organ, przekraczając termin do załatwienia sprawy, popadnie w bezczynność, która będzie mogła być skutecznie zwalczana za pomocą ponaglenia lub skargi do sądu administracyjnego.

Nie dotyczy to jednak sytuacji, w której organ, nie przedłużywszy uprzednio terminu załatwienia sprawy, przekroczył termin ustawowy i dopiero po jego naruszeniu skierował sprawę do mediacji i odroczył termin jej załatwienia. W takim przypadku dopuścił się on bowiem bezczynności, ponieważ odroczenie w związku ze skierowaniem do mediacji nastąpiło po przekroczeniu terminu ustawowego. Kluczowe jest więc, by przeniesienie sprawy na drogę postępowania mediacyjnego nastąpiło w ustawowym lub wyznaczonym terminie jej załatwienia. Komentowany przepis nie określa formy, w której powinno nastąpić odroczenie terminu rozpatrzenia sprawy w związku ze skierowaniem jej do mediacji. Biorąc jednak pod uwagę, że zgodnie z art. 123 § 1–2 KPA postanowienia są wydawane w toku postępowania, dotyczą poszczególnych kwestii wynikających w toku postępowania, ale nie rozstrzygają o istocie sprawy, należy przyjąć, że wspomniane rozstrzygnięcie przyjmuje właśnie tę formę procesową. Może ono być przy tym wydawane w jednym piśmie, łącznie z postanowieniem o skierowaniu sprawy do mediacji. Rozstrzygnięcia te powinny być bowiem podjęte jednocześnie. Na postanowienie o odroczeniu rozpatrzenia sprawy nie przysługują zażalenie ani skarga do sądu administracyjnego.

Komentowany przepis nie określa kryteriów ustalania okresu, na który powinien zostać odroczone termin załatwienia sprawy, pozostawiając to uznaniu organu. Nie ma ono jednak pełnego charakteru. Wydaje się, że każdorazowo odraczając rozpatrzenie sprawy, należy uwzględnić stopień jej skomplikowania, faktyczne stosunki między uczestnikami mediacji i wymogi prawidłowego jej prowadzenia. W sytuacji bowiem, w której okres ten zostanie ustalony nadmiernie w stosunku do potrzeb wynikających z wymienionych okoliczności, odroczenie rozpatrzenia sprawy może stanowić skuteczną podstawę zarzutu przewlekłości postępowania.

III. Postanowienie o zakończeniu mediacji

3. W świetle komentowanego przepisu, jeśli w terminie, na który odroczone zostało rozpatrzenie sprawy w związku z jej skierowaniem do mediacji, nie zostaną wyjaśnione i rozważone okoliczności faktyczne i prawne sprawy oraz dokonane ustalenia dotyczące jej załatwienia, organ administracji publicznej prowadzący postępowanie obowiązany jest wydać postanowienie o zakończeniu mediacji. W istocie jednak rozstrzygnięcie to będzie mogło zostać wydane jedynie wówczas, gdy we wspomnianym terminie mediacja nie zostanie zakończona, a mediator nie przekáže organowi administracji publicznej protokołu z przebiegu mediacji. W sensie prawnym to właśnie ta czynność kończy postępowanie mediacyjne. W innych przypadkach bowiem – nawet wtedy, gdy poczynione ustalenia lub przebieg mediacji nie odpowiadają jej celom określonym w art. 96a

§ 3 KPA – nie wydaje się wspomnianego postanowienia. Organ – negatywnie oceniając z punktu widzenia obowiązujących przepisów prawa wyniki postępowania mediacyjnego – jedynie nie załatwia sprawy zgodnie z ustaleniami odzwierciedlonymi w kończącym mediację protokole. Skutkiem postanowienia o zakończeniu mediacji jest z jednej strony zamknięcie postępowania mediacyjnego, z drugiej zaś – przywrócenie biegu terminu do załatwienia sprawy, który został zawieszony wskutek odroczenia rozpatrzenia sprawy (art. 96e § 1 KPA). Na postanowienie o zakończeniu mediacji nie przysługuje zażalenie ani skarga do sądu administracyjnego.

Przykład

Organ administracji publicznej na wniosek stron skierował sprawę do mediacji, odraczając jednocześnie termin jej rozpatrzenia o miesiąc. Mediacja między stronami zakończyła się po dwóch tygodniach. Mediator sporządził protokół mediacji, w którym przedstawił poczynione ustalenia dotyczące sposobu załatwienia sprawy. W ocenie organu prowadzącego postępowanie mediacja nie spełniła założonych dla niej celów. Nie wyjaśniono wszystkich okoliczności faktycznych, a przyjęty sposób załatwienia sprawy narusza obowiązujące przepisy prawa. W takim przypadku organ prowadzący postępowanie nie wydaje postanowienia o zakończeniu mediacji (art. 96e § 1 KPA), a jedynie załatwia sprawę przez wydanie decyzji w inny sposób niż przyjęty w toku mediacji. Mediacja zakończyła się bowiem w wyznaczonym przez organ terminie.

→ Zob. wzór Nr 4. Postanowienie o odroczeniu rozpatrzenia sprawy (część VI, s. 154)

→ Zob. wzór Nr 5. Postanowienie o zakończeniu mediacji (część VI, s. 155)

Art. 96f. [Mediator]

§ 1. Mediatorem może być osoba fizyczna, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych, w szczególności mediator wpisany na listę stałych mediatorów lub do wykazu instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego, prowadzonych przez prezesa sądu okręgowego, lub na listę prowadzoną przez organizację pozarządową lub uczelnię, o której informację przekazano prezesowi sądu okręgowego.

§ 2. W przypadku gdy organ prowadzący postępowanie jest uczestnikiem mediacji, mediatorem może być wyłącznie osoba wpisana na listę stałych mediatorów lub do wykazu instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego, prowadzonych przez prezesa sądu okręgowego, lub mediator wpisany na listę prowadzoną przez organizację pozarządową lub uczelnię, o której informację przekazano prezesowi sądu okręgowego.

§ 3. Mediatorem nie może być pracownik organu administracji publicznej, przed którym toczy się postępowanie w sprawie.

Powiązania z innymi przepisami:

- art. 157d PrUSP,
- art. 183² KPC,
- § 7 PostMedNielR.

I. Uwagi ogólne

1. Komentowany przepis określa wymogi, jakie powinien spełnić mediator. W literaturze przedmiotu podkreśla się, że ustanowienie właściwych kryteriów uprawniających do pełnienia tej funkcji ma wpływ z jednej strony na skuteczność postępowania mediacyjnego, a z drugiej – na zaufanie uczestników mediacji do mediatora oraz szerzej, do tego sposobu rozstrzygnięcia sporów. Z tych powodów podnosi się, że wymogi te powinny być skonstruowane w taki sposób, żeby zagwarantować, by mediator miał odpowiednią wiedzę i umiejętności dotyczące organizowania i prowadzenia mediacji, a jednocześnie – umożliwiające doprowadzenie do jej skutecznego zakończenia w sposób zgodny z prawem (por. *E. Gmurzyńska, Mediacja...*, s. 67–74).

Wprowadzone komentowanym przepisem wymogi nie mają jednak charakteru kwalifikacyjnego. Odnoszą się one bowiem do pewnych podstawowych cech mediatora jako podmiotu prawa (zdolność do czynności prawnych, zakres korzystania z praw publicznych). Rozwiązanie to odpowiada zgłaszanemu w literaturze pogładowi, że nieokreślenie w przepisach prawa szczegółowych wymogów kwalifikacyjnych dla mediatorów sprzyja odformalizowaniu mediacji i w tym sensie zgodne jest z jej istotą. Regulację taką trudno jednak zaaprobować na gruncie postępowania administracyjnego. Stopień skomplikowania załatwianych w nim spraw oraz skala ich zdeterminowania przez przepisy prawa przemawiają bowiem za przypisaniem uprawnienia do prowadzenia mediacji wyłącznie osobom mającym odpowiednią wiedzę prawniczą. Warto przy tym zaznaczyć, że komentowana regulacja nie jest w pełni spójna z treścią art. 96d § 2 KPA, zgodnie z którym organ administracji publicznej wybierając mediatora, kieruje się posiadaną przez niego wiedzą i umiejętnościami w zakresie prowadzenia mediacji w sprawach danego rodzaju. Sugeruje to bowiem, że mediatorami powinny być osoby mające wiedzę i doświadczenia dotyczące spraw rozstrzyganych w postępowaniu administracyjnym.

W świetle komentowanego przepisu mediatorem może być każda osoba fizyczna, która spełnia łącznie dwa warunki:

- 1) ma zdolność do czynności prawnych, czyli jest pełnoletnia i nie została ubezwłasnowolniona całkowicie ani częściowo,
- 2) korzysta z pełni praw publicznych, czyli nie została ich pozbawiona prawomocnym wyrokiem sądu i nie ubezwłasnowolniono jej całkowicie ani częściowo.

Są to wymogi wystarczające do pełnienia funkcji mediatora w każdym postępowaniu administracyjnym, z zastrzeżeniem jednak, że mediację z udziałem organu administracji publicznej może prowadzić jedynie mediator wpisany na stosowną listę prowadzoną lub posiadaną przez prezesa sądu okręgowego (art. 96f § 2 KPA).

II. Mediator wpisany na listę prowadzoną lub posiadaną przez prezesa sądu okręgowego

2. Komentowany przepis upoważnia do prowadzenia mediacji w sprawach administracyjnych wszystkich mediatorów wpisanych przez prezesa sądu okręgowego na listę stałych mediatorów (art. 157d PrUSP), do wykazu instytucji i osób uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego (§ 7 PostMedNielR) lub na stosowną listę prowadzoną przez organizację pozarządową lub uczelnię (art. 183² KPC). W świetle art. 96f § 1–2 KPA ustawodawca sugeruje, że wymienione grupy obejmują osoby najbardziej kompetentne do prowadzenia mediacji w sprawach administracyjnych. Z jednej strony wskazuje on bowiem odrębnie, że są one uprawnione do jej prowadzenia (art. 96f § 1 KPA), z drugiej strony natomiast ogranicza do nich krąg osób mogących prowadzić mediację z udziałem organu administracji publicznej (art. 96f § 2 KPA). Rozwiązanie to trudno uznać za zasadne. W świetle obowiązujących przepisów wpis na którąkolwiek z wymienionych list nie jest powiązany z wymogiem posiadania wiedzy z zakresu spraw rozstrzyganych w postępowaniu administracyjnym. Tymczasem – jak można sądzić – ze względu na ich specyfikę, będzie ona zazwyczaj kluczowa dla skutecznego przeprowadzenia mediacji.

III. Wyłączenie pracownika organu administracji publicznej

3. Komentowany przepis wyłącza z grona osób uprawnionych do prowadzenia mediacji w konkretnej sprawie pracownika organu administracji publicznej, przed którym toczy się postępowanie. Rozwiązanie to jest warunkiem zachowania bezstronności mediatora, która traktowana jest jako jedna z podstawowych cech mediacji. Podkreślić przy tym wypada, że **wyłączenie, o którym mowa w komentowanym przepisie, odnosi się do postępowania mediacyjnego prowadzonego zarówno między organem a stroną, jak i między samymi stronami.**

Biorąc pod uwagę, że regulacja ta służy zabezpieczeniu jednej z podstawowych cech mediacji, pojęcie pracownika organu administracji publicznej należy wyklądać możliwie szeroko. Oznacza to w szczególności, że obejmuje ono nie tylko osoby zatrudnione w urzędzie obsługującym dany organ na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego, lecz także wszystkie osoby wykonujące pracę na jego rzecz na podstawie stosunków cywilnoprawnych (zlecenie, dzieło). Zastrzec przy tym należy, że ograniczenie, o którym tu mowa, odnosi się jedynie do osób zatrudnionych w danym organie w chwili prowadzenia mediacji, a nie do osób, które pracowały na jego rzecz wcześniej. Okoliczność uprzedniego zatrudnienia w organie może być rozpatrywana jedynie w kontekście przesłanek podważających bezstronność mediatora (art. 96g § 1–2 KPA).

Przykład

Od decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w P. o wpisie zabytku nieruchomego do rejestru zabytków wniesiono odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Organ ten w toku postępowania odwoławczego wydał postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji, wyznaczając jednocześnie jako mediatora A.B., emerytowanego pracownika Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Rozwiązanie to jest prawidłowe, ponieważ ograniczenie przewidziane w art. 96f § 3 KPA odnosi się wyłącznie do osób aktualnie zatrudnionych w organie administracji publicznej, który prowadzi postępowanie w sprawie.

Art. 96g. [Zasada zachowania bezstronności]

§ 1. Mediator powinien zachować bezstronność przy prowadzeniu mediacji i niezwłocznie ujawnić okoliczności, które mogłyby wzbudzić wątpliwość co do jego bezstronności, w tym odpowiednio okoliczności, o których mowa w art. 24 § 1 i 2.

§ 2. Mediator odmawia przeprowadzenia mediacji w przypadku wątpliwości co do jego bezstronności i niezwłocznie zawiadamia o tym uczestników mediacji oraz organ administracji publicznej, jeżeli nie jest on uczestnikiem mediacji.

Powiązania z innymi przepisami:

- art. 24 § 1–2 KPA.

I. Uwagi ogólne

1. W literaturze przedmiotu bezstronność mediatora traktuje się jako jedną z podstawowych cech postępowania mediacyjnego. Należy przez nią rozumieć sytuację, w której mediację prowadzi osoba zachowująca pełną neutralność zarówno w stosunku do stron sporu, jak i rozstrzyganej w ten sposób sprawy. Mediator nie może być więc powiązany z żadnym z uczestników jakimikolwiek stosunkami zależności, nie można mu przypisać interesu w określonym rozstrzygnięciu sprawy, a jednocześnie – musi on w równym stopniu wspierać każdego z nich w dążeniu do korzystnego, polubownego rozstrzygnięcia sporu. W tym sensie wymóg bezstronności odnosi się zarówno do obiektywnie istniejących związków między mediatorem a sprawą, w której prowadzi się mediację oraz jej uczestnikami, jak i jego postawy podczas postępowania mediacyjnego. Tak rozumiana bezstronność postrzegana jest jako gwarancja skuteczności mediacji i zaufania do osoby, która ją prowadzi, jak również – samego postępowania mediacyjnego jako sposobu rozstrzygania sporów (por. *W. Federczyk, Mediacja...*, s. 32–40; *E. Gmurzyńska, Mediacja...*, s. 44–53).

II. Okoliczności, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do bezstronności mediatora

2. Komentowany przepis nie wymienia w sposób wyczerpujący okoliczności, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do bezstronności mediatora, ani ich nie definiuje.

Kategoria ta obejmuje wszelkie okoliczności faktyczne i prawne dotyczące mediatora, które mogłyby choćby sugerować, że pozostaje on z jednym z uczestników mediacji lub samą sprawą w relacji mogącej oddziaływać na sposób prowadzenia postępowania mediacyjnego.

Związki te, a także ich wpływ na zachowanie mediatora nie muszą mieć charakteru obiektywnego i rzeczywistego. Mogą one być jedynie subiektywne i potencjalne, a także – co nie mniej istotne – dotyczyć wszelkich aspektów życia i działalności mediatora oraz uczestników mediacji. W istocie więc **bezstronność mediatora wyłącza**ją wszelkie okoliczności, które w świetle doświadczenia życiowego mogą w przekonaniu uczestnika spowodować, że mediator będzie prowadził postępowanie mediacyjne w sposób korzystny dla jednego z podmiotów biorących w niej udział. Przedstawione ujęcie jest dość szerokie. Wynika ono jednak z założenia, że mediacja jako polubowny sposób rozstrzygania sporów powinna być maksymalnie komfortowa dla jej uczestników. W innym przypadku realizacja jej celów, w tym w szczególności dokonanie zgodnych ustaleń dotyczących załatwienia sprawy, byłaby daleko utrudniona.

3. Komentowany przepis jako przykładowe okoliczności, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do bezstronności mediatora, wskazuje podstawy wyłączenia pracownika organu administracji publicznej wymienione w art. 24 § 1–2 KPA. Katalog zawarty w tym przepisie nie wyczerpuje wszystkich przesłanek wyłączających bezstronność mediatora, aczkolwiek stosowany odpowiednio obejmuje przypadki, w których z mocy przepisu ustawy mediator obowiązany będzie odmówić przeprowadzenia mediacji (art. 96g § 2 KPA). Biorąc pod uwagę nakaz odpowiedniego stosowania do mediatora art. 24 § 1–2 KPA, należy przyjąć, że wspomniany skutek nastąpi wówczas, gdy:

- 1) mediator jest uczestnikiem mediacji albo pozostaje z jednym z nich w takim stosunku prawnym, że ustalenia poczynione w toku mediacji mogą mieć wpływ na jego prawa lub obowiązki,
- 2) uczestnikiem mediacji (jego przedstawicielem) jest małżonek mediatora, jego krewni lub powinowaci do drugiego stopnia,
- 3) uczestnikiem mediacji (jego przedstawicielem) jest osoba związana z mediatorem z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli,
- 4) w postępowaniu, w którego toku prowadzona jest mediacja, mediator był świadkiem lub biegłym albo był lub jest przedstawicielem jednej ze stron,
- 5) w przypadku, w którym mediacja prowadzona jest w toku postępowania odwoławczego lub w trybie nadzwyczajnym, mediator brał udział w wydaniu zaskarżonej decyzji,
- 6) w związku ze sprawą, w której prowadzona jest mediacja, wszczęto przeciwko mediatorowi dochodzenie służbowe, postępowanie dyscyplinarne lub karne,
- 7) uczestnikiem mediacji jest osoba pozostająca wobec mediatora w stosunku nadrzędności służbowej.

Zastrzec przy tym wypada, że powody wyłączenia mediatora trwają także po ustaniu małżeństwa, przysposobienia, opieki lub kurateli (art. 24 § 2 KPA).

III. Skutki zaistnienia okoliczności, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do bezstronności mediatora

4. Komentowany przepis nakłada na mediatora, który został wyznaczony do przeprowadzenia mediacji w konkretnej sprawie, trzy obowiązki:

- 1) zbadania, czy w stosunku do niego nie zachodzą jakiekolwiek okoliczności, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do jego bezstronności,
- 2) ujawnienia tych okoliczności w stosunku do uczestników mediacji i organu administracji publicznej prowadzącego postępowanie w sprawie,
- 3) odmówienia przeprowadzenia mediacji w przypadku, w którym stwierdzi, że okoliczności takie zachodzą.

Obowiązki te aktualizują się z chwilą wydania postanowienia o skierowaniu sprawy do mediacji i trwają przez cały okres jej prowadzenia. Komentowany przepis nie określa formy ani trybu odmowy przeprowadzenia mediacji z powodu zaistnienia wspomnianych okoliczności. Należy więc przyjąć, że powinna ona zostać wyrażona w dowolnej formie, która została przyjęta do wzajemnego komunikowania się między mediatorem, uczestnikami mediacji oraz organem administracji publicznej, który nie bierze w niej udziału.

Nie istnieje możliwość skutecznego żądania przez uczestnika mediacji wyłączenia mediatora na wzór wyłączenia pracownika organu. Należy przyjąć, że każdy podmiot biorący udział w postępowaniu mediacyjnym może podnieść w stosunku do mediatora okoliczności wyłączające jego bezstronność, ale ich ocena należy wyłącznie do niego. Niezadowolony uczestnik mediacji może więc jedynie odstąpić od dalszego udziału w niej. W przypadku natomiast, w którym mediator odmówi prowadzenia mediacji, organ administracji publicznej z urzędu obowiązany będzie do wydania kolejnego postanowienia o skierowaniu sprawy do mediacji, w którym wskaże nowego mediatora.

Przykład

W mediacji bierze udział organ oraz strona postępowania. Organ w postanowieniu o skierowaniu sprawy do mediacji jako mediatora wyznaczył J.B. Podczas pierwszego spotkania uczestników mediacji z mediatorem okazało się, że pełnomocnikiem strony jest były małżonek mediatora J.B. W takim przypadku mediator obowiązany jest na podstawie art. 96g § 1 w zw. z art. 24 § 1 pkt 4 i art. 24 § 2 KPA odmówić przeprowadzenia mediacji i niezwłocznie zawiadomić o tym jej uczestników, natomiast organ administracji publicznej – wydać nowe postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji.

Art. 96h. [Przekazanie danych uczestników mediacji]

Organ administracji publicznej niezwłocznie przekazuje mediatorowi dane kontaktowe uczestników mediacji oraz ich pełnomocników, w szczególności numery telefonów i adresy poczty elektronicznej, jeżeli je posiada.

Powiązania z innymi przepisami:

- art. 63 § 2, art. 64 § 1 KPA.

Komentowany przepis normuje obowiązki informacyjne organu kierującego sprawę do mediacji. W literaturze przedmiotu wskazuje się, że jedną z podstawowych cech tego sposobu rozstrzygania sporów jest jego odformalizowany charakter (zob. *W. Federczyk, Mediacja...*, s. 32–40). Wśród elementów składających się na tę właściwość mediacji można wskazać sposób komunikowania się między mediatorem a jej uczestnikami. Powinien on bowiem być możliwie szybki i swobodny. Nie musi więc przebiegać w sposób typowy dla wymiany oświadczeń między organem a stroną w postępowaniu administracyjnym, a zatem w szczególności za pomocą pism doręczanych zgodnie ze stosownymi unormowaniami zawartymi w KPA. Założeniom tym odpowiada regulacja zawarta w komentowanym przepisie. Przewiduje ona bowiem, że równoległe z wydaniem postanowienia o skierowaniu sprawy do mediacji organ administracji publicznej prowadzący postępowanie powinien przekazać mediatorowi wszelkie dane kontaktowe uczestników mediacji i ich pełnomocników, które posiada. Mowa tu zarówno o bezpośrednio wskazanych w tym przepisie numerach telefonu i adresach poczty elektronicznej, jak i innych danych tego rodzaju, np. adresach korespondencyjnych.

Z obowiązujących przepisów nie wynika jednak obowiązek gromadzenia wszystkich wymienionych danych. Organ administracji publicznej musi jedynie ustalić adresy korespondencyjne wszystkich stron (por. art. 63 § 2, art. 64 § 1 KPA). Można więc przyjąć, że każdorazowo organ administracji publicznej prowadzący postępowanie obowiązany będzie przekazać mediatorowi – oprócz danych własnych, jeśli bierze udział w mediacji – co najmniej te dane. Powinien on jednak podejmować działania zmierzające do pozyskania informacji umożliwiających kontakt z uczestnikami mediacji w innych formach.

Art. 96i. [Zapoznanie się z aktami sprawy]

Mediator zapoznaje się z aktami sprawy i ma prawo sporządzania z nich notatek, kopii lub odpisów, chyba że uczestnik mediacji w terminie siedmiu dni od dnia ogłoszenia lub doręczenia postanowienia o skierowaniu sprawy do mediacji nie wyrazi zgody na zapoznanie się mediatora z aktami.

Powiązania z innymi przepisami:

- art. 57 § 5 pkt 2 KPA.

I. Uwagi ogólne

1. Komentowany przepis przewiduje po stronie mediatora dwa uprawnienia:

- 1) do zapoznania się z aktami sprawy,
- 2) do sporządzenia z nich notatek, kopii lub odpisów.

Są one niezbędne dla stworzenia mediatorowi warunków do skutecznego przeprowadzenia mediacji, w tym w szczególności – do ustalenia kwestii spornych między jej uczestnikami oraz okoliczności faktycznych i prawnych sprawy.

Wymienione uprawnienia mają charakter warunkowy. Do ich powstania łącznie muszą zostać spełnione dwie przesłanki. Po pierwsze, upływ co najmniej siedmiu dni od dnia ogłoszenia lub doręczenia wszystkim uczestnikom mediacji postanowienia o skierowaniu sprawy do mediacji. Po drugie, niezłożenie przez któregokolwiek z uczestników – w terminie siedmiu dni od doręczenia postanowienia o skierowaniu sprawy do mediacji – oświadczenia, w którym w sposób wyraźny nie odmówi on wyrażenia zgody na zapoznanie się przez mediatora z aktami sprawy. Uczestnik mediacji nie musi więc odrębnie składać oświadczenia o tym, że wyraża na to zgodę. Z upływem wspomnianego terminu powstaje niewzruszalne domniemanie jej udzielenia. Taka konstrukcja może w praktyce powodować istotne trudności. Odmowa wyrażenia zgody na zapoznanie się przez mediatora z aktami sprawy ma charakter oświadczenia woli, które uczestnik mediacji może złożyć w każdej z form właściwych dla podania w postępowaniu administracyjnym, w tym w postaci pisemnej. Oznacza to w szczególności, że nadając takie pismo w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego (art. 57 § 5 pkt 2 KPA), uczestnik mediacji zachowa termin, wysyłając je siódmego dnia od dnia doręczenia. Powoduje to, że rzeczywisty termin, w którym organ może udostępnić mediatorowi akta, będzie znacznie dłuższy aniżeli siedem dni wskazane w art. 96i KPA. Z tego powodu *de lege ferenda* należy postulować zmianę tej regulacji, a w praktyce jej stosowania – kontaktowanie się przez organ prowadzący postępowanie z uczestnikami mediacji po upływie siedmiu dni od doręczenia postanowienia w celu ustalenia, czy skorzystali oni z prawa do odmowy wyrażenia zgody na zapoznanie się przez mediatora z aktami.

II. Treść uprawnień mediatora

2. Uprawnienie do zapoznania się z aktami sprawy obejmuje dostęp do całości akt zgromadzonych w postępowaniu, w którym prowadzona jest mediacja, oraz bezpośredniego wglądu przez mediatora do wszystkich zebranych w nich materiałów. Z kolei prawo do sporządzania notatek, kopii lub odpisów z akt sprawy oznacza możliwość utrwalania treści odzwierciedlonych w aktach sprawy za pomocą pisma lub urządzeń technicznych, którymi dysponuje mediator. Uprawnienia mediatora związane z dostępem do akt nie obejmują więc w szczególności prawa do żądania od organu administracji publicznej uwierzytelnionych odpisów z akt ani sporządzania kopii za pomocą urządzeń technicznych znajdujących się w jego dyspozycji. Prawo do zapoznania się z aktami sprawy przez mediatora trwa do zakończenia mediacji, a zatem – do sporządzenia przez mediatora

protokołu z jej przebiegu. Inaczej więc niż w przypadku dostępu strony do akt, prawo mediatora nie jest aktualne po zakończeniu mediacji.

Podkreślić jednocześnie wypada, że **mediator ma dostęp do wszystkich akt sprawy, w tym do zawierających informacje niejawne**. W odniesieniu do nich będzie mógł skorzystać z przysługującego mu prawa jedynie wówczas, gdy będzie miał stosowne uprawnienia określone w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

Art. 96j. [Niejawność mediacji]

§ 1. Mediacja nie jest jawna.

§ 2. Mediator, uczestnicy mediacji i inne osoby biorące udział w mediacji są obowiązani zachować w tajemnicy wszelkie fakty, o których dowiedzieli się w związku z prowadzeniem mediacji, chyba że uczestnicy mediacji postanowią inaczej.

§ 3. Propozycje ugodowe, ujawnione fakty lub oświadczenia złożone w toku mediacji nie mogą być wykorzystywane po jej zakończeniu, z wyjątkiem ustaleń zawartych w protokole z przebiegu mediacji.

Powiązania z innymi przepisami:

- art. 83 § 4 KPA.

I. Uwagi ogólne

1. W literaturze przedmiotu wskazuje się, że poufność mediacji jest jedną z jej podstawowych cech jako sposobu rozstrzygnięcia sporów. Podkreśla się, że warunkiem powodzenia mediacji jest to, by jej uczestnicy czuli się komfortowo i mogli w sposób swobodny, czyniąc ustalenia dotyczące załatwienia sprawy, wymieniać między sobą wszelkie informacje i stanowiska. Biorąc zaś pod uwagę, że znajdują się oni w sporze, niezbędne jest zagwarantowanie, by nie były one ujawniane poza postępowaniem mediacyjnym bez zgody wszystkich zainteresowanych (por. *E. Gmurzyńska, Mediacja...*, s. 95–100).

Założeniom tym odpowiada regulacja zawarta w komentowanym przepisie. Z jednej strony przewiduje on bowiem zakaz ujawniania przez wszystkie osoby biorące udział w mediacji, bez względu na jego charakter, jakichkolwiek informacji, o których dowiedziały się w trakcie lub w związku z prowadzeniem postępowania mediacyjnego, z drugiej natomiast – zakaz wykorzystywania poza nim danych uzyskanych lub wytworzonych podczas mediacji. Jedyne informacje odnoszące się do ustaleń poczynionych w toku postępowania mediacyjnego, które mogą być wykorzystane poza nim, zawarte są bowiem w protokole z przebiegu mediacji. Komentowany przepis wprowadza więc odrębną tajemnicę ustawowo chronioną – tajemnicę mediacji.